

در رساله‌های نجاشی از امام صادق علیه السلام

المنطق

یقینیات

جلسه ۱۴۱

استاد فرخی

یقینیات:

سوال: آیا هر تجربه ای یقین آور است؟

هر تجربه ای یقین آور نیست، چون تمام مشاهدات ما همیشه دقیق نیست، و گاهی ممکن است آنچه علت نیست بعنوان علت فرض شود، یا آنچه علت ناقصه است، علت تامه پنداشته شود، یا یک امر عرضی ذاتی تصور شود.

در صورتی مشاهده یقین آور است که علت دقیقا کشف شود نه اینکه صرف اتفاق باشد، مثلا: ممکن است انسان در اثر چند بار مشاهده، حکم کند که هرچوبی روی آب می ایستد.

در حالی که بعضی چوب های سنگین وزن در آب فرو می روند یا در میان آب قرار می گیرند که ناقض حکم اولیه است.

- متواترات:

« متواترات » به قضایایی گفته می شود که به علت شنیدن از افراد متعدد، فرد احتمال کذب آن قضیه را نمی دهد و در اصطلاح، یقین به خبر پیدا می کند.

به عبارت دیگر: قضایایی که نفس نسبت به آن اطمینان پیدا می کند و هیچ شکی در آن راه نمی دهد به علت خبر گروهی که توافقتشان بر کذب و نیز خطای همه ی آنها در فهم حادثه؛ محال

مثل علم ما به وجود کشورها و شهرهایی که دور هستند و ما آنها را ندیده ایم؛ و مانند علم ما به نزول قرآن بر پیامبر اسلام (ص)؛ و علم ما به وجود امتهای و اشخاص پیشین.